

Model

Open access publicatiebeleid

Dit model is opgesteld door de Taskforce Open Science in opdracht van de Vereniging Hogescholen
Dit model is gebaseerd op het publicatiebeleid van de Hogeschool Rotterdam opgesteld door Judith Pijnacker
Dit werk valt onder een [Creative Commons Naamsvermelding 4.0 Internationaal-licentie](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Open access publicatiebeleid	4
<i>Doelgroep .....</i>	<i>4</i>
<i>Reikwijdte van publicatiebeleid .....</i>	<i>4</i>
<i>Publiceren van kennisproducten .....</i>	<i>4</i>
<i>Wat is open access? .....</i>	<i>5</i>
<i>Waarom open access? .....</i>	<i>6</i>
<i>Voordelen van open access .....</i>	<i>6</i>
<i>Hogeschool X bevordert open access .....</i>	<i>6</i>
2. Uitgangspunt voor open access publiceren	6
<i>Open Access is de norm .....</i>	<i>6</i>
3. Kwaliteitsborging	7
4. Kosten voor open access	8
<i>Begroten van open access kosten .....</i>	<i>8</i>
<i>Stimuleringsfonds Open Access .....</i>	<i>8</i>
<i>Andere financieringsvormen .....</i>	<i>8</i>
5. Auteursrecht	9
<i>Auteursrecht en medewerkers .....</i>	<i>9</i>
<i>Auteursrecht en Creative Commons licentie .....</i>	<i>10</i>
<i>Auteursrecht en samenwerkingspartners .....</i>	<i>10</i>
<i>Auteursrecht en freelancers .....</i>	<i>10</i>
<i>Auteursrecht met meerdere auteurs .....</i>	<i>11</i>
6. Vindbaarheid en zichtbaarheid	11
7. Verantwoording	11
Bijlagen	12
<i>Bijlage I: Auteursrecht en Taverne amendement .....</i>	<i>12</i>
<i>Bijlage II: Handreiking Open Access Publiceren .....</i>	<i>13</i>

Voorwoord

Dit Model Publicatiebeleid is samengesteld door de Taskforce Open Access, in opdracht van het Adviescollege Open Science van de Vereniging Hogescholen. Als medeondertekenaar van de Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities (2009) en de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit (2018), committeert de Vereniging Hogescholen zich aan het zo veel mogelijk publiek maken van de resultaten van (praktijkgericht) onderzoek, waar open access een wezenlijk onderdeel van vormt.

Afzonderlijke hogescholen bevinden zich echter in heel verschillende fases wat betreft het faciliteren van open access publiceren voor hun werknemers. Daarnaast leven er vragen omtrent auteursrecht, waar hogescholen op verschillende manieren antwoord op geven. Ten slotte is de output van praktijkgericht onderzoek (de verschillende kennisproducten die het voortbrengt) veel diverser van aard dan in de publicatiecultuur van de universiteiten. Deze constatering hebben aanleiding gegeven om een generiek publicatiebeleid te ontwikkelen, dat door alle hogescholen kan worden gebruikt om een eigen beleid op te baseren.

Dit Model Publicatiebeleid is bedoeld als hulpmiddel voor hogescholen die instellingsbreed beleid willen vaststellen voor open access en vrij toegankelijk maken van kennisproducten. Het geeft de kaders die de hogeschool kan hanteren bij het faciliteren van open access publicatie van kennisproducten. Het staat iedere hogeschool uiteraard vrij deze kaders naar eigen inzicht toe te passen, te wijzigen of te specificeren. De keuzes en eigen invulling hebben wij groen gemarkeerd in de tekst. Voor de implementatie van het publicatiebeleid zal een hogeschool de volgende aspecten moeten uitwerken:

- governance
- auteursrecht
- inzet van financiële middelen
- ondersteuning (o.a. technisch, expertise, informatievoorziening)
- erkennen en waarderen van werknemers die open access publiceren

Bij het Model Publicatiebeleid is ook een Model Handreiking toegevoegd (Bijlage). Hierin staat praktische informatie over de uitvoeringsaspecten van Open Access publiceren.

1. Open access publicatiebeleid

Doelgroep

Dit publicatiebeleid is geschreven voor alle onderzoekers, lectoren, directeuren en medewerkers in dienst van Hogeschool X. Dit beleid omvat het publiceren van kennisproducten, d.w.z. het digitaal toegankelijk maken van kennisproducten.

Naast dit publicatie beleid dient er een praktische handleiding beschikbaar te worden gemaakt waarin uitgebreid wordt beschreven hoe je open access kunt toepassen in de praktijk van jouw hogeschool. Ook hiervoor is een model beschikbaar, in de bijlage bij dit publicatiebeleid (hierna te noemen: Handreiking).

Reikwijdte van publicatiebeleid

Dit model beleid geeft aan hoe er omgegaan kan worden met alle kennisproducten die voortkomen uit het praktijkgericht onderzoek van de eigen hogeschool.

Het publiceren door studenten wordt hier buiten beschouwing gelaten. Studenten hebben het auteursrecht op het werk dat zij in het kader van hun studie tot stand brengen, tenzij door Hogeschool X en de betrokken student van tevoren anders is overeengekomen. Als een student meewerkt aan een onderzoeksproject binnen een lectoraat, maken de student en de onderzoeker vooraf duidelijke schriftelijke afspraken over auteurschap en open access.

Ook vallen open leermaterialen (*Open Educational Resources*) buiten het bereik van dit publicatiebeleid. Hieronder vallen materialen die docenten aanbieden aan een student of materialen die de student zelfstandig vindt en gebruikt bij de studie of materialen die worden ingezet binnen de onderwijscontext. Zie voor meer informatie en actuele ontwikkelingen rond open leermaterialen de website van surf: <https://communities.surf.nl/open-education>

Ten slotte gaat dit publicatiebeleid ook niet in op aspecten van intellectueel eigendom met uitzondering van het auteursrecht. Voor de noodzakelijke maatregelen en afspraken omtrent intellectueel eigendomsrechten verwijzen we naar **de afdeling juridische zaken van Hogeschool X**.

Publiceren van kennisproducten

Dit beleid omvat het publiceren van alle output van praktijkgericht onderzoek. Wij noemen dat hier kennisproducten. Onder kennisproducten vallen (geen uitputtende opsomming):

- Artikelen in wetenschappelijke tijdschriften
- Artikelen in vaktijdschriften
- Hoofdstukken in boeken
- Boeken
- Rapporten
- Bijdragen aan congresbundels
- Abstracts
- Presentaties

- Producten (bijv. protocollen, tools, handleidingen, prototypes, checklists, ontwerpen)*
- Onderzoeksdata**
- Software***
- Andersoortig materiaal voortkomend uit praktijkgericht onderzoek (bijv. kennisclips, podcasts etc.)

**Octrooien en intellectueel eigendom*

Als kennisproducten octrooibare of commercieel exploiteerbare kennis bevatten, of de registratie van merken of modellen vereisen, zullen hiervoor overeenkomsten moeten worden gesloten met samenwerkingspartners. Hiervoor zijn modelovereenkomsten beschikbaar bij **de afdeling juridische zaken van Hogeschool X**.

***Onderzoeksdata*

Het streven is dat ook onderzoeksdata (ofwel datasets) zoveel mogelijk publiek beschikbaar komen. Als de dataset niet publiek gedeeld kan worden vanwege bijvoorbeeld vertrouwelijkheid of concurrentiegevoeligheid, dan wordt ten minste de metadata die de dataset beschrijft publiek gedeeld. Onderzoeksdata en/of metadata voldoen zoveel mogelijk aan de FAIR principes (*Findable, Accessible, Interoperable, Reusable*).

Met datasets of onderzoeksdata bedoelen we hier: Alle digitale en niet-digitale gegevens die worden gegenereerd of gebruikt als onderdeel van het (praktijkgerichte) onderzoeksproces en waarop de uitkomsten zijn gebaseerd. Denk bijvoorbeeld aan vragenlijsten, documenten, metingen, audio- en video-opnames, transcripten, scans, databases met observaties, maar ook grafieken of aantekeningen die je maakt. Het betreft dus verschillende typen onderzoeksdata in allerlei formaten.

Voor het publiek beschikbaar stellen van onderzoeksdata en/of metadata gelden andere procedures. **Deze staan beschreven op [bron]. Alle zaken rondom research datamanagement, zoals het archiveren en publiceren van datasets en zorgvuldig databeheer komen hier aan de orde. Voor ondersteuning hierbij kunnen onderzoekers contact opnemen met de [experts van de eigen instelling].**

****Software*

Voor het publiek beschikbaar stellen van software gelden ook andere procedures en licentievormen. Check hiervoor de stappen op: <https://www.fair-software.eu/>

Wat is open access?

Open access betekent dat kennisproducten uit publiek gefinancierd onderzoek op zijn minst voor iedereen toegankelijk zijn en bij voorkeur door iedereen te (her)gebruiken zijn zonder financiële, wettelijke of technische drempels, d.w.z. iedereen kan de informatie zoeken, lezen, downloaden, kopiëren, verspreiden, afdrucken, of gebruiken. Open access is onderdeel van open science, wat staat voor de transitie naar een nieuwe manier van het uitvoeren, publiceren en evalueren van onderzoek. Bij open science is onderzoek open, toegankelijk, reproduceerbaar, transparant en gericht op hergebruik.

Waarom open access?

Veel onderzoek is publiek gefinancierd en daarom is het belangrijk dat de resultaten van onderzoek voor iedereen ook toegankelijk zijn. De Vereniging Hogescholen heeft in 2009 de [Berlin Declaration on Open Access](#) ondertekend en zich daarmee geschaard achter de principes van open access. Bovendien is Vereniging medeondertekenaar van de **gedragscode wetenschappelijke integriteit** (2018), die de principes van open access integreert in de normen voor goede onderzoekspraktijken. Daarmee verplicht ook Hogeschool X zich, zich te houden aan deze principes..

Voordelen van open access

De belangrijkste voordelen van open access publiceren zijn dat het de zichtbaarheid, vindbaarheid en het (versnelde) hergebruik van kennisproducten vergroot. Open access versterkt daarmee de impact en doorwerking van praktijkgericht onderzoek in het onderwijs, de beroepspraktijk en de maatschappij. Dat sluit aan bij de kernwaarden van praktijkgericht onderzoek.

Nog een aantal voordelen op een rijtje:

- Studenten, collega's en de beroepspraktijk hebben vrij toegang tot jouw kennisproducten
- Je krijgt meer lezers, omdat je kennisproducten niet achter een betaalmuur zitten
- Je hebt een grotere kans geciteerd te worden
- Je kennisproducten zijn beter vindbaar door Google/GoogleScholar
- Door opslag in de repository van je eigen instelling, blijven je kennisproducten duurzaam online beschikbaar
- Je hoeft later niet te betalen voor het gebruik van je eigen kennisproducten

Hogeschool X bevordert open access

Hogeschool X faciliteert in en levert een bijdrage aan het zichtbaar, toegankelijk en herbruikbaar maken van praktijkgericht onderzoek. Hogeschool X bevordert open access waar mogelijk door te:

- faciliteren; Hogeschool X levert systemen, biedt ondersteuning (zoals een stimuleringsfonds open access, auteursrechtinformatiepunt, handreiking) en neemt belemmeringen weg waar mogelijk
- waarderen; Hogeschool X waardeert open access door het mee te wegen in de gesprekscyclus en/of evaluaties van onderzoekseenheden, zoals in het BKO wordt aanbevolen.

2. Uitgangspunt voor open access publiceren

Open Access is de norm

Hogeschool X hanteert voor het publiceren van kennisproducten en onderzoeksdata als principe 'Open access, tenzij'. Dat wil zeggen: Open access publiceren is het uitgangspunt, *tenzij* dit onmogelijk is vanuit het oogpunt van wet- en regelgeving of andere bindende afspraken met derden (bijvoorbeeld geheimhoudingsplicht). Bindende afspraken met derden moeten binnen Hogeschool X worden gearchiveerd en herleidbaar zijn (zie Handreiking).

Je ontsluit kennisproducten dus zoveel mogelijk voor een breed publiek. Dat wil zeggen, kennisproducten zijn toegankelijk, vindbaar en bij voorkeur geschikt voor (her)gebruik. Ontsluiting kan op verschillende manieren plaatsvinden:

1. Je publiceert direct open access ('gouden route');
2. Je stelt het kennisproduct - eventueel na een beperkte embargoperiode - beschikbaar via de repository van de hogeschool ('groene route', of te wel zelfarchivering).

Kies:

De voorkeursroute is de gouden route, namelijk het direct toegankelijk maken van het kennisproduct. In de handreiking wordt nader toegelicht hoe je verschillende soorten kennisproducten via de verschillende routes publiek beschikbaar kan stellen.

Of

De voorkeursroute is de Groene route. Dit betekent dat de kennisproducten worden gedeponereerd in een door de bibliotheek beheerde repository en vandaaruit toegankelijk gemaakt via een portaal zoals HBO Kennisbank, NARCIS of de website van de hogeschool. Nadeel hiervan is dat vaak een embargoperiode geldt, opgelegd door de uitgever. Hierdoor duurt het langer voor de publicatie vrij beschikbaar komt. Ook zijn publicaties in dit geval alleen vrij toegankelijk voor eigen gebruik en niet te gebruiken in bijvoorbeeld het onderwijs. Voor hergebruik en verspreiden is altijd toestemming nodig van de rechthebbenden (uitgever), tenzij daar vooraf afspraken over zijn gemaakt. Er is vaak meer mogelijk als de auteursversie wordt gebruikt voor zelfarchivering in plaats van de uitgeversversie, maar dat is afhankelijk van het contract met de uitgever.

Voor alle kennisproducten geldt, dat zij altijd moeten worden gedeponereerd in de repository van de hogeschool, tenzij dit vanuit het oogpunt van wet- en regelgeving of andere bindende afspraken met derden niet mogelijk is. Zie de Handreiking hoe het deponeren van kennisproducten werkt.

Voor alle kennisproducten geldt ook dat zij waar mogelijk worden voorzien van een [Creative Commons-licentie](#), met als standaard CC-BY tenzij er weloverwogen redenen zijn om een restrictievere Creative Commons-licentie toe te passen (zie de Handreiking voor andere vormen van de Creative Commons-licentie).

3. Kwaliteitsborging

Hogeschool X wil alleen kennisproducten en datasets publiceren die kwalitatief van een hoogwaardig niveau zijn. Om de kwaliteit te borgen stelt Hogeschool X dat alle gepubliceerde kennisproducten en datasets moeten voortkomen uit professioneel handelen in het praktijkgericht onderzoek, dat wil zeggen volgens de principes zoals vastgelegd in de Nederlandse Gedragscode voor Wetenschappelijke Integriteit¹.

1

<https://www.universiteitenvannederland.nl/files/documenten/Nederlandse%20gedragscode%20wetenschappelijke%20integriteit%202018.pdf>

Daarnaast dient de onderzoeker aandacht te hebben voor de kwaliteit en integriteit bij de keuze van een publicatiemedium. De onderzoeker is verantwoordelijk voor het beoordelen van de kwaliteit van het tijdschrift (en let op discutabele uitgeefpraktijken, zie Handreiking) en of het tijdschrift een voldoende kwaliteitscontrole levert door peer review.

4. Kosten voor open access

Begroten van open access kosten

Onderzoekers houden bij aanvang van een onderzoeksproject al rekening met open access publiceren. Onderzoekers begroten de kosten zoals *article processing costs (APC's)* en andere kosten mee in de subsidieaanvraag. Bij subsidiegevers zoals Regieorgaan SIA, NWO en ZonMW kunnen de kosten voor open access publiceren namelijk opgenomen worden in de begroting. Daarvoor gelden wel specifieke voorwaarden, die per subsidiegever en per subsidieregeling kunnen verschillen. Het is aan te raden hierbij de hulp in te roepen van [expert op dit terrein bij jouw hogeschool].

Indien de artikelen nog niet gepubliceerd zijn op de einddatum van het onderzoeksproject, dan kunnen de begrote kosten gereserveerd worden in de financiële eindrapportage, zodat de kosten ook na afloop van het project nog kunnen worden voldaan. De subsidieadviseur en de projectcontroller kunnen hierbij adviseren.

Subsidiegevers hebben voor het open access publiceren van boeken soms aparte middelen beschikbaar, zoals de doorlopende call Open Access Boeken van NWO (zie Handreiking). Deze middelen kunnen buiten de projectbegroting worden aangevraagd.

In onderzoeksplannen en/of de datamanagementparagraaf wordt vastgelegd welk type output zal worden opgeleverd (zoals artikel, boek(-deel), podcast, video, dataset) en hoe deze toegankelijk gemaakt kan worden.

Stimuleringsfonds Open Access

Hogeschool X heeft een Stimuleringsfonds Open Access beschikbaar om open access publiceren te stimuleren. Hieruit kunnen de kosten worden betaald, indien deze niet zijn gedekt vanuit een lopende subsidie, uitgeversdeal of andere middelen. Het stimuleringsfonds wordt beheerd door [invullen].

Vanuit het Stimuleringsfonds Open Access kunnen kosten voor open access publiceren worden vergoed.

Meer informatie over het Stimuleringsfonds Open Access, zoals de voorwaarden en de aanvraagprocedure, vind je op [website of andere bron].

Andere financieringsvormen

Er zijn ook andere mogelijkheden om Open Access publicaties te bekostigen. Hiervoor wordt verwezen naar de des betreffende passage in de Handreiking.

5. Auteursrecht

Auteursrecht en medewerkers

Binnen het hbo ligt het auteursrecht van gemaakt werk niet bij de medewerker maar bij de werkgever. Dit is vastgelegd in het werkgeversauteursrecht (Artikel 7 Auteurswet), evenals in Artikel E-7 CAO-hbo. Dit betekent dat het auteursrecht op alle kennisproducten en datasets die zijn gemaakt in het kader van de aanstelling en opgedragen werkzaamheden, bij de hogeschool X ligt. De tijdstippen of dagen waarop het werk is uitgevoerd is hierin niet van belang, evenals het type aanstelling (i.e. fulltime of parttime aanstelling, met meerdere dienstverbanden en/of met een eigen bedrijf). Hierdoor kunnen docenten, onderzoekers en andere medewerkers van hogescholen formeel geen toestemming geven voor het (open access) publiceren van de door hun gemaakte kennisproducten, omdat alleen de auteursrechthebbende toestemming kan geven voor het openbaar maken van het gemaakte werk en kan bepalen onder welke voorwaarden deze verder verspreid en hergebruikt mag worden. Binnen het hbo zijn er twee stromingen hoe om gegaan wordt met het auteursrecht.

- De pragmatische route, waarbij de auteurs zelf toestemming geven al hebben ze niet het auteursrecht en het CvB vaststelt dat zij niet zullen handelen n.a.v. inbreuk op het IE binnen deze praktijk. Deze is verder uitgewerkt in dit model publicatiebeleid.
- Een meer strak in de leer-stroming waarbij e.e.a. juridisch wordt ingeregeld met mandaten en submandaten, zodat de onderzoeker alsnog zelf dat vinkje kan zetten waarmee deze het auteursrecht van de hogeschool overdraagt (en dat dan ook daadwerkelijk mag doen).

Kies:

In de praktijk kunnen onderzoekers van Hogeschool X voor hun eigen onderzoekspublicaties keuzes maken als waren zij de rechthebbende, bijvoorbeeld in contracten bij uitgevers. Hogeschool X hecht er namelijk waarde aan dat wetenschapsbeoefening in alle vrijheid moet kunnen plaatsvinden. Daarom zal Hogeschool X, ook al ligt het auteursrecht formeel bij de hogeschool, het werkgeversauteursrecht niet claimen voor onderzoekspublicaties voortkomend uit praktijkgericht onderzoek, tenzij anders is afgesproken tussen werkgever en medewerker. Daarbij gelden de onderstaande voorwaarden:

- Er wordt zoveel mogelijk gestreefd naar open access publiceren, onder de verkozen CC-licentie
- De medewerker heeft de plicht om onderzoekspublicaties te melden, zodat zij kunnen worden opgenomen in de repository van de hogeschool
- Kennisproducten worden altijd opgenomen in de repository van de hogeschool, tenzij dit vanuit het oogpunt van wet- en regelgeving of andere bindende afspraken met derden niet mogelijk is.

Of:

In de praktijk kunnen onderzoekers van Hogeschool X voor hun eigen onderzoekspublicaties overeenkomsten aangaan met uitgevers. Hiertoe verleent het CvB van Hogeschool X een schriftelijke volmacht aan de [kenniscentrumdirecteuren / onderzoeksdirecteuren / andere leidinggevend(en)] opdat deze aan medewerkers een schriftelijke subvolmacht kunnen verlenen. Hogeschool X hecht er namelijk waarde aan dat wetenschapsbeoefening in alle vrijheid moet kunnen plaatsvinden. Met een schriftelijke subvolmacht heeft de medewerker voor het ondertekenen van contracten met uitgevers alleen een handtekening nodig van de betreffende [kenniscentrumdirecteur / onderzoeksdirecteur / andere leidinggevende], in plaats van het CvB. Model formulieren voor de (sub)volmachten zijn beschikbaar bij de afdeling juridische zaken van de Hogeschool X. Daarbij gelden de onderstaande voorwaarden:

- De medewerker zal, tenzij er zwaarwegende redenen zijn, het auteursrecht niet overdragen aan derden.
- Er wordt zoveel mogelijk gestreefd naar open access publiceren, onder een de verkozen CC-BY-licentie.
- De medewerker heeft de plicht om onderzoekspublicaties te melden, zodat zij kunnen worden opgenomen in de repository van de hogeschool (zie Handreiking).
- Kennisproducten worden altijd opgenomen in de repository van de hogeschool, tenzij dit vanuit het oogpunt van wet- en regelgeving of andere bindende afspraken met derden niet mogelijk is.

Auteursrecht en Creative Commons licentie

Hogeschool X adviseert om kennisproducten te voorzien van een [Creative Commons licentie](#) tenzij dit onmogelijk is vanuit het oogpunt van wet- en regelgeving of andere bindende afspraken met derden. Met een Creative Commons licentie worden auteursrechten op een kennisproduct behouden, maar bepaalt de auteursrechthebbende in welke mate het kennisproduct verder verspreid en bewerkt mag worden, en onder welke voorwaarden dit mag. In het kader van open access vindt Hogeschool X een CC BY-licentie de meest passende Creative Commons licentie die uitgegeven kan worden, tenzij er weloverwogen redenen zijn om een restrictievere Creative Commons-licentie toe te passen (zie de Handreiking voor andere vormen van de Creative Commons-licentie).

Auteursrecht en samenwerkingspartners

Met samenwerkingspartners wordt vooraf aan de aanvang van een onderzoeksproject afspraken gemaakt en vastgelegd over auteursrechten en het open access publiceren. Deze afspraken worden vastgelegd en gearhiveerd (zie Handreiking). Juridische zaken kan adviseren bij het opstellen van overeenkomsten met samenwerkingspartners. Model beschikbaar.

Auteursrecht en freelancers

Op basis van de geldende wetgeving valt het auteursrecht van kennisproducten en datasets gemaakt door freelancers in opdracht van Hogeschool X niet automatisch aan haar toe. Hogeschool X zal daarom in contracten met freelancers laten opnemen dat, indien werkzaamheden worden verricht in het kader van praktijkgericht onderzoek, de auteursrechten worden overgedragen aan Hogeschool Rotterdam, tenzij de kennisproducten open access worden gepubliceerd.

Auteursrecht met meerdere auteurs

Als er meerdere auteurs c.q. makers betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van het kennisproduct, dan is er sprake van een gezamenlijk auteursrecht. Bij publicatie is dan toestemming nodig van alle auteursrechthebbenden. In dit soort gevallen wordt doorgaans iemand als corresponderende/ submitting auteur ('corresponding author') benoemd. Deze sluit de overeenkomst met de uitgever, namens de andere auteurs. Vaak moet in de overeenkomst worden aangegeven dat de corresponderende auteur tekenbevoegd is. Als het om een onderzoeksproject gaat, moet de corresponderende auteur van de penvoerende instelling zijn, tenzij anders is afgesproken. Met de co-auteurs worden vooraf aan het indienen van het artikel (en bij voorkeur bij start van het onderzoeksproject) afspraken gemaakt over de verdeling van de publicatiekosten en deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en gearhiveerd.

6. Vindbaarheid en zichtbaarheid

Om ervoor te zorgen dat kennisproducten vindbaar zijn, ook in de toekomst, is het belangrijk dat kennisproducten worden voorzien van een persistent identifier (PID). Een persistent identifier is een unieke code die gekoppeld is aan het kennisproduct. Hierdoor kan het kennisproduct altijd teruggevonden worden, ook bij veranderingen van naam en plaats (zie Handreiking voor nadere toelichting op identifiers). Zo worden kennisproducten uit praktijkgericht onderzoek zichtbaar én vindbaar voor iedereen.

Voor vragen over identifiers en andere zaken die te maken hebben met vindbaarheid en zichtbaarheid, verwijzen we naar de relevante afdelingen:

[\[links\]](#)

7. Verantwoording

Dit Model Publicatiebeleid is tot stand gekomen op basis van [het Open Access-publicatiebeleid](#) dat is ontwikkeld door Hogeschool Rotterdam, met brede input vanuit de landelijke Taskforce Open Access, het beleid van Saxion Hogeschool, Hogeschool Utrecht, Hanzehogeschool Groningen, de Hogeschool van Amsterdam en de Haagse Hogeschool.

Bijlagen

Bijlage I: Auteursrecht en Taverne amendement

Sinds 1 juli 2015 is het Taverne amendement - Artikel 25fa Auteurswet - van kracht: *“De maker van een kort werk van wetenschap waarvoor het onderzoek geheel of gedeeltelijk met Nederlandse publieke middelen is bekostigd, heeft het recht om dat werk na verloop van een redelijke termijn na de eerste openbaarmaking ervan, om niet beschikbaar te stellen voor het publiek, mits de bron van de eerste openbaarmaking daarbij op duidelijke wijze wordt vermeld”*.

Onder kort werk vallen artikelen, maar ook bijdragen aan bijvoorbeeld (congres)bundels. Boeken zijn echter uitgesloten. Het Taverne amendement betekent dat wetenschappelijke werk van een auteur meestal in dienst is van een universiteit of een andere onderzoeksinstelling, én dat voortkomt uit onderzoek dat geheel of gedeeltelijk gefinancierd is met (Nederlandse) publieke middelen na een redelijke termijn (ook) open access gepubliceerd mag worden in de instellingsrepository (de groene route). Daarbij moet de bron worden vermeld van de oorspronkelijke publicatie. Bij universiteiten wordt de redelijke termijn van 6 maanden gehanteerd, waarna het artikel geplaatst mag worden in de repository van de universiteit. Universiteiten dragen gezamenlijk het risico voor een eventuele claim vanuit uitgevers.

Binnen het hbo wordt Taverne nog niet zodanig toegepast. Hogeschool X neemt het standpunt in dat de keuze hiervoor collectief gedragen moet zijn vanuit de verschillende hogescholen. Daarnaast moet nader verkend worden in hoeverre het Taverne amendement ook van toepassing is op publicaties in vaktijdschriften.

Bijlage Handreiking Open Access Publiceren